

15 mió. börn doyðu í ár vegna sjúkur hungur og harðskap

— sigur Morten Harboe, leiðari av hjálparfelagsskapinum »Bjarga börnunum«

Í farna ári doyðu meira enn 15 milliónir börn og ungdómar í menningarlondunum. Orsakirnar vóru hungur, harðskapur, kriggj og sjúkur. Tað er greitt, at nógv børn verða fongslað, send til hertænastu og misnýtt sum bilig arbeiðsmegi undir ómenniskjansligum umstøðum í myrkum námum ella á plantasjum undir brennandi sól. Milliónir av börnum liva uttan heim sum landastrok. Vit finna tey í flóttafólkaegum og á gøtunum, serliga í stórbýunum í triðja heiminum.

Hetta sigur norðmaðurin Morten Harboe, professari, ið er leiðari av felagsskapinum »Bjarga börnunum«. Felagsskapurin fylti 40 ár í ár og hevur tikið sær a praktiskum hjálpararbeiði ímillum børn og neyðastaddar familjur og aftaná seinna heimsbardaga hevur felagsskapurin arbeitt fyrri tað mesta í triðja heiminum.

Harboe sigur, at vit i

dag kunnu siggja eina nágreiniliga og brutala mynd av neyðini í heiminum. Orsøkin til at vit kenna so væl til støðuna, er nógv betri kommunikation og umfatandi upplýsingar, ið alsamt koma frá hjálparfelagsskapum, ið virka í triðja heiminum, og ikki minst frá fjølmiðlum. Tað er næstan ómøguligt longur at fjala út yvir neyð, harðskap og brot á mannarættindi, hóast nógvar ríkisstjórnir hava góðan hug til tað, sigur Harboe. Ti verður eisini lættari at hjálpa, har tørvurin er størstur. Hetta er eisini við at fara okkum tættari inn á tey neyðstøddu.

Nógv av menningarlondunum eru ungar tjóðir sum nýliga hava fingið sjálvstýri eftir fleiri öldir við hjálandastýri. Tær royna at etablera seg sjálfvar sum tjóðskaparligar eindir. Í hesi støðuni er freistandi fyrri ymiskar politiskar frakciónir og aðrar tjóðir við ymiskum

grundgevingum at loypa á hesar óstöðugu stjórnir og ørkymla ta búskaparligu gongdina. Kriggj millum ættarbólkar eru vanlig og máa stóðid undan tjóðskaparligu eindarmennigini. Mong dømi eru um at korruptir og maktsjúkir leiðarar seta nógvan pening í prestigu-projekt og hernaðarapparat, meðan fólk doyggja sum flugur av neyð og sjúkum. Tað er ikki nógv, hjálparfelagsskapir kunnu gera til at ávirka støðuna, tá ið t.d. borgarakriggj herjar í einum undirútviklaðum landi.

Tann brutala apartheidskipanin hevur lagt sína køvandi hond á stórar partar av afrikanska kontinentinum og tað er ein hin týðningarmiklasta orsøkin til at tann búskaparliga gongdin er steðgað upp í hesum parti av triðja heiminum. Ungar tjóðir, ið hava góðar fyrirtýtir at vaksa og mennast, verða kúgaðar og undirhildnar av Suðurafrika.

Ongin ivi er um, at áhugamálini hjá teimum ríku tjóðunum eru í stóran mun við til at nógv av hjálpararbeiðnum til tey neyðstøddu londini fer fyrri skeyti, kanska serliga í Suðurafrika.

Loysn á politiskum og strukturellum vandamálum í hesum londum hómast ikki, og ti verður tørvurin á humaniterari hjálpi alsamt størri. Ein humaniterur hjálparfelagsskapur hevur nógv betri umstøður til at gera nyttu enn al-

mennir hjálparfelagsskapir, ti hjálpin frá humaniterum stovnum verður av teimum neyðstøddu mett sum solidariskur stuðul, meðan hjálpin frá almennari síðu oftani verður uppfatað sum beinleiðis stuðul til myndugleikarnar í móttakaralandinum. Tað er eisini eyðkent fyrri humaniteran stovn sum »Bjarga börnunum«, at hann kann arbeiða báðu megin hermótini. Hann kann til dømis virka bæði í Etiopiu og Eritreu. Hann virkar í kampucheansku flóttafólkaegunum í Thailandi og eisini iðllum bygðafólkinum í Kampucheu. Bert eitt hevur týðning fyrri ein slíkan stovn: at hjálpa menniskjum, sum eru í neyð. Slíkur stovnur kann eisini hjálpa at dempa konfliktilir, og hetta visti seg til dømis í Colombo á Sri

Lanka, har vápnaðir hermenn aftraðu seg at fara inn í legurnar at leita eftir partisanum vegna tess at felagsskapurin »Bjarga börnunum« hevði fólk á legunum.

Hesir stovnarir spjaða eisini upplýsingar um mannarættindi og ta samfelagsligu og materiellu støðuna í londunum, har teir virka. Týðningarmiklar upplýsingar koma so leiðis til stjórnir og fjølmiðlar, uttan at tann humaniteri stovnurin verður áløpin, sensureraður ella koyrdur úr landinum.

»Okkara fremsta uppgáva er at bjarga börnunum«, sigur Harboe, professari. »Framtíðin til hoyrir teimum. Tey eru okkara vón. Vit mugu syrgja fyrri at henda vón kann liva og fær umstøður at mennast.«

etj.

